

چگونگی مانعیت وسواس در اعمال عبادی از رسیدن به روح و مقاصد عبادات

سیده معصومه دستغیب^۱، دکتر محمدجواد سلمانپور^۲

۱- کارشناسی ارشد از دانشکده الهیات و معارف اسلامی دانشگاه شیراز

۲- دانشیار گروه فقه دانشکده الهیات و معارف اسلامی دانشگاه شیراز

چکیده

خداوند برای اعمال عبادی مقاصد و اهدافی در نظر گرفته که همگی در راستای رسیدن به هدف خلقت یعنی مقام عبودیت و بندگی او میباشند. اما شیطان که دشمن قسم خورده اولاد آدم است، مکرها و حیل‌های فراوانی برای عدم دستیابی به این مقاصد دارد. یکی از مکرهای عظیم شیطان مخصوصاً برای مدعیان تدین، انداختن آنها در دام وسواس است. در این تحقیق سعی شده گوشه‌ای از اهداف و مقاصد عبادات و آثار انجام اعمال عبادی شمرده شوند. اهدافی برای انجام عبادات به صورت کلی در نظر گرفته شده و اهدافی که مخصوص برخی عبادات است. هدف کلی از انجام عبادات کسب مقام عبودیت است. هدف دیگر که در راستای هدف قبل شکل میگیرد، رسیدن به مقام تقوا است و خود تقوا هم آثار متعددی دارد که میتوان به تحصیل معرفت و نیل به یقین، مالکیت بر نفس اماره، برتری از فرشتگان، درک معیت خداوند و آمرزش گناهان اشاره کرد. اهداف و آثار دیگر عبادات که همگی در راستای رسیدن به هدف خلقت هستند، عبارت‌اند از: زوال ردایل اخلاقی و مفساد اجتماعی (مختص نماز و روزه)، نیل به مقام اطمینان و آرامش روحی، حسن ظن نسبت به مومنان. آثار دیگر عبادات عبارت‌اند از غفلت زدایی، بازداشتن از ارتکاب گناهان بزرگ، از بین رفتن تاثیر گناهان گذشته، حل مشکلات، تقویت نظم، نجات از نفاق و رهایی از آتش، آشکار شدن اسلام و بندگی خداوند و پیوند دلها که همگی مختص نماز و یا نماز جماعت است. سپس با بررسی ماهیت وسواس مشخص شد که وسواس مانع از رسیدن به تمامی این مقاصد میشود و علاوه بر خراب کردن صورت عبادت، اهداف و مقاصد در نظر گرفته شده برای آن را نیز زایل میکند. روش تحقیق در این پایان‌نامه به صورت توصیفی، تحلیلی و بر اساس اطلاعات گردآوری شده میباشد و روش جمع‌آوری اطلاعات، کتابخانه‌ای است. **واژگان کلیدی:** وسواس، وسوسه، مقاصد عبادات، آثار عبادات